

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementprijs voor Curaçao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
voortuitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

De Coerant aki ta sali toer Dia Sobra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 te 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

15 Mei Harrison van Liverpool
20 „ Maracaibo „ Maracaibo
21 „ Valencia „ New-York

CALENDARIO.

Mel.

16 DOMINGO III DESPUES DE PASCO.
17 LUNA. S. Juan Nepomuceno, m.
18 MARTES. S. Pascual Bailon, e.
19 RAZON. S. Venancio, m.
20 MIÉRCOLES. S. Celestino, papa.
21 VIERNES. S. Bernardino, e.
22 SÁBADO. S. Felix di Cantalliefo, e.

STAND DER MAAN.

V. M. 17 Mei 11 ure 44 m. P. M.

Opkomst der Zon:

20 Mei 5 ure 40 min.

Ondergang der Zon:

20 Mei 6 ure 20 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

21 Mei Caracas naar New York
23 „ Maracaibo „ Maracaibo.
2 Juni Valencia „ New-York

OPENINGSREDE

van

Z. EX. GOVERNIEUR N. VAN DEN BRANDHOFF

voor de Vergadering

van den Kolonialen Raad van 1886

„Mijne Heeren!

Ik waardeer het voorrecht van heden weder in persoon onze vergadering, ingevolge art. 77 van het Regeerings Reglement, voor een nieuw zittingjaar te mogen openen.

Met erkentelijkheid zie ik daarbij terug op het thans gesloten zittingjaar waarin het ons vergund mocht worden weder eenige nuttige verordeningen tot stand te brengen. Onder deze stel ik voorop de verordening waarbij de bevoegdheid van den Gouverneur is geregeld, om aan eene te verleenen concessie voor de aansluiting van het eiland Curaçao aan eene telegraphische gemeenschap met andere eilanden, de garantie van eene zekere inkomst gedurende een zeker aantal jaren te verbinden.

Voor de scheepvaart en den handel alhier is toch de opneming van het eiland in het wereld-telegraafnet van het grootste gewicht. Beide zouden, zonder haar, op den duur schade moeten lijden en nog verder achteruitgaan. Reeds nu wekt de gedrukte toestand waarin de handel blijft verkeren, bezorgdheid, en daarom mag, naar mijn gevoelen, niets worden nagelaten dat strekken kan, om die hoofdbron van Curaçao's bestaan nieuw leven te geven.

Met den landbouw was het in 1885, zoowel hier als op Bonaire en Aruba, weder slecht gesteld. Door de langdurige droogte verkreeg men geen oogst en stierf er veel vee door gebrek aan voeder en drinkwater. De mindere bevolking leidt dientengevolge op deze eilanden dikwijls gebrek aan het meest noodige. Dit was vooral op Aruba het geval. Daar steeg

de nood het hoogste en moest, door het laten verrichten van openbaar werk zijdens het Gouvernement, en door de liefdadigheid van particulieren, in de dringendste behoeften der arme bevolking worden voorzien.

Aan den kommervollen toestand kwam evenwel spoedig een einde toen in de laatste maanden des vorigen jaars het regenseizoen zich bijzonder gunstig instelde en gedurende de beide eerste maanden van dit jaar bleef aanhouden.

Door die, voor deze eilanden zeldzaam milde en langdurige regens, was de jongste oogst van mais en van peul- en rankvruchten, op de drie genoemde eilanden, over het algemeen zeer voldoende, en kon tevens een overvloed van gras en ander voeder voor het vee worden ingezameld.

De gezondheidstoestand op dit eiland was in het vorige jaar niet zoo gunstig als andere jaren.

Onder het Garnizoen deden zich eenige sporadische gevallen van gele koorts voor, waarvan 4 met doodelijken afloop, en onder de overige bewoners hadden vele treffende sterfgevallen plaats. Het sterftecijfer was daardoor belangrijk hooger en bedroeg 645 tegen 491 in 1884.

Op de overige eilanden der kolonie was de gezondheidstoestand bevredigend.

Betreffende het baggerwerk in den mond van het Spaansche water, moet ik, tot mijn spijt, vermelden, dat de vroegere verwachting, dat het werk omstreeks het einde van 1885 zoude zijn volbracht, niet is verwezenlijkt. Het werk ondervond grooten, niet te voorzien tegenspoed en zal nu eerst in deze maand gereed komen.

De havenmond zal daar dan op het smalste gedeelte, eene breedte van 45 meters hebben.

Na afloop van het bedoelde baggerwerk, zal zoo spoedig mogelijk weder begonnen worden met

het verbeteren van de St. Anna baai.

De uitvoer van phosphorzure kalk van Aruba en Sta. Barbara, was minder dan in 1884.

Op Aruba kwamen aan 30 schepen te zamen metende 20,250.62 M3. Aan concessie-recht werd betaald f162,004.96 en aan uitvoerrecht en scheepsongelden f10,619.68½.

Op Santa Barbara arriveerden 31 schepen, waaronder 14 stoomboorten, te zamen metende 45,373 M3. De uitvoerrechten bedroegen f45,373.— en de scheepsongelden f8,973.91.

Van Klein Curaçao werd eene hoeveelheid van 2266 M3. uitgevoerd met 2 schepen, waarvoor aan uitvoerrecht en scheepsongelden werd betaald f2,707.22.

De onderzoekingen op andere plaatsen van dit eiland naar de aanwezigheid van phosphorzure kalklagen, schijnen niet geheel vruchteloos te zijn geweest. Zij gaven althans aanleiding tot oprichting van eene nieuwe maatschappij voor de exploitatie van zoodanige lagen, die, naar wij hopen, binnen kort hare werkzaamheden met goed gevolg zal kunnen beginnen.

De werken in de goudmijnen op Aruba en in de zwavelmijnen op Saba zijn niet hervat.

De uitvoer van zout bedroeg op Curaçao 84,050, op Bonaire 81,423 en op St. Martin (N. G.) 121,772 Hectoliters.

Op de bovenwindsche eilanden was de weersgesteldheid gedurende de eerste zes maanden zeer droog, doch in de laatste maanden van het jaar vielen ook daar overvloedige regens.

De voortbrengselen vanden landbouw zijn op die eilanden van weinig beteekenis en bestaan nagenoeg alleen in mais, aard- en peulvruchten voor eigen gebruik.

Op St. Martin [N. G.] is eenige

handel en maakt ook de veeteelt een middel van bestaan uit.

De opbrengst der middelen is in 1885 weder belangrijk hooger geweest dan de raming, terwijl de uitgaven er beneden zijn gebleven. Tengevolge daarvan is niet beschikt over het saldo van een vorig dienstjaar dat tot een bedrag van f33,539.24 als sluitpost tot aanvulling van het te kort op de middelen tot dekking der gewone uitgaven, op de begroting van dat jaar is overgeschreven, en blijft er buitendien een batig saldo van ruim f25,000.—

Voor verdere bijzonderheden op dit punt, veroorloof ik mij U te verwijzen naar de memorie van toelichting op de Ontwerp-verordening tot voorloopige vaststelling der Koloniale Huishoudelijke Begroting voor het dienstjaar 1887, die U, ter voldoening aan art. 101 van het Regeerings Reglement, heden wordt aangeboden.

Hoogst aangenaam is het mij, U ten slotte, omtrent de verbetering en den vooruitgang van het onderwijs op dit eiland alleszins bevredigende mededeelingen te kunnen doen.

Het onlangs door mij ontvangen jaarlijksch verslag der Schoolcommissie behelst te dien aanzien verblijvende bijzonderheden en bevat in den aanhef het volgende:

„Behelsden de jaarlijksche verslagen over de laatste jaren weinig meldenswaardig, behalve in het algemeen klachten over het onderwijs op de bijzondere scholen, het is der Commissie eene aangename taak er op te kunnen wijzen, hoe in het jaar 1885 het onderwijs op dit eiland in vele opzichten eene groote schrede voorwaarts heeft gedaan.”

De van Gouvernementswege opgerichte openbare school, Afdeeling I en II, werd den 15 Juli geopend met 85 leerlingen. Op 19 Januari bedroeg het aantal reeds 143 en nu op den 1n dezer maand 166. Aan schoolgeld wordt thans maandelijks ontvangen f875.—

Het op deze school werkzaam zijnde onderwijzend personeel is vol ijver en beantwoordt in alle opzichten aan de verwachting.

Die school voorziet, zoo als meer en meer blijkt, in eene lang gevoelde groote behoefte.

Voor de overige eilanden der kolonie is verbetering van onderwijs even zeer gewenscht. Eene raadpleging met de Raden van Politie op de voornaamste van die eilanden over de wijze waarop die verbetering mogelijk zal zijn, heeft reeds plaats gehad. Het resultaat daarvan is, dat men beginnen zal met herhalings-onderwijs te geven aan de leerlingen voor wie dat verlangd wordt.

Aan deze voor de ontwikkeling en beschaving zoo belangrijke aangelegenheid zijn mijne belangstellende zorgen voortdurend gewijd.

Ik eindig, Mijne Heeren! met Uwe welwillende en krachtige medewerking voor eene trouwe behartiging van de belangen dezer kolonie, wederom in te roepen en op onzen verderen arbeid 's Heeren zegen af te smeeken.

Hiermede verklaar ik de vergadering van den Kolonialen Raad voor het nieuwe zittingjaar geopend."

NOTICIA.

Koloniale Raad.

Segun programa, koe nos gobiernoe a haci público, tabatin Dia Martes pasar, habrintoe di Koloniale Raad pa anja económico 1886 | 87.— Pa 8 ora i mei di mainta miembronan di e corporacion-ai a reuni nan den sala di coestumber, bao di presidencia di Senjor Mr. J. P. Smeele, kende a nombra Senjores M. P. Curiel, W. F. G. Hellmund i J. H. Schotborg na comision pa ricibi Exmo. Senjor Gobernador na su jegada. Poco despues di 9 ora, Senjor N. van den Brandhof, gobernador di Colonia, a jega na Stadhuis. Despues di ocupa su puesto presidencial el a pronuncia un discurso, den cual el a haci un resenja corticoe di situacion di Curaçao i otro islanan di nos Colonia durante anja 1885 | 86. Ela cerra su discurso pidiendo apovo di miembronan di Koloniale Raad i invocando bendicion di Dios riba nan trabao na bienestar di nos Colonia. Asina Exmo. Senjor Brandhof a pronuncia e palabranan: *mi ta declara sesion di anja 1886 | 87 habrin, bandana di muziek militair i di Schutterij a larga publico tende agrada- ble tononandi nos "Wien Nêerland sch Bloed."*

Despedida.

E mees dia-ai atardi Mgr. F. E. C. Kieckens, Director di nos Hospital di poberman, i di Cas di hende loco i leprazonan, a separé pa algun tempoe foi nos. Motiboe di su biaha na Hoelanda ta pa é bai busca di recobra su salud. Conociendo e carinjo i amor di tata, coe cual e digno Pastoor ai a dediké na alivio di sufrimentoe di e desgraciadoenan confiar na su cuidao, toer hende di toer clase i posicion amoestra semper e consideracion i admiracion koe nan tabatin p'è; pa esai no ta di stranja toer e pruebanan di aprecio i consideracion, koe el a ricibi awor atrobé na ocasion di su biaha.

Koe Dios doena Mgr. Kieckens un biaha feliz i pronto, koe Dios doené su salud, afn koe liher atrobé é por bolbé meimei di nos i sigi su obranan di misericordia, ta nos profundo deseo. ta deseo di pueblo di Curaçao.

Guerra contra Sinjanza Neutral.

Na Hoelanda a sosode den último luna di April cos di masjar importancia. Ta dia grandi caba toer diputadonan di Catolica i Protestant-

Ortodoxnan (43) a cerna cabez contra tirania di Liberalnan (?) koe a introduci den Openbaar Onderwijs nan ateismo i antireligiosidad bao di capanga enganoso di Sinjanza Neutral. E Catolica i Protestantnansu deputadonan a defende i mantene derecho di 4/5 — mas di tres miljon Hoelandesnan, koe kier exigi algun consideracion po nan jioenan sea den Openbare School mees, sea den nan Bijzondere School pa medio di subsidio foi cala di Gobiernoe. Ma nan a bati pornada na porta di e Liberal surdoe i inhustonian. Den sesion di nos Staten-Generaal di 9 April. 43 deputado liberal no tabatin berguenza di rechaza proposicionnan di 42 Diputado Catolica i Protestant Orthodox.

Foi e derrota di Cristiannan nos por mira clá un cos toeh. Esta: Toer hende na Hoelanda, koe ta jama nan Cristian i ta kere sinceramente den nan principio i berdad cristiannan a desaproba, condena i anatematiza e Openbare School, koe, manera nan a declara, ta un perhuicio grandi, un fuente di perdicion pa ALMANAN di macha Catolica i Protestantnan.

Nos meester Católiconan

ta bini. Segun informacion di e periódico DE TUD, nos Padernan Rev. Pastoor mgr. Frederiks i Pader Jansen a jega na haci un compromiso coe un hoofdonderwijzer, Senjor F. I. A. van den Dork i un hulp-onderwijzer Chr. Gijzen, mientras koe pronto lo nan haja un hoofd-onderwijzer mas.

Un Misionario nobo.

Nos lezadornan lo informa coe contentamentoe, koe Rev. Senjor G. P. G. M. van Rijn a ofrese su persona generosamente pa bifi traha aki den nos mision na bienestar espiritual di creyentenan.

Un carta di importancia.

Cardenal Guibert, Arzobispo di Paris, a dirigí ultimamente un carta extensa na Mr. Jules Grévy, President di República Frances, den cual e Prelado-ai ta keha di e proebamentoenan, koe Iglesia ta pasa awendia na Francia, pa consecuencia di e medida fuertenan, koe gobiernoe a toema contra Iglesia. Gobiernoe ta acusa Iglesia, koe é ta enemigoe di e forma di gobiernoe, koe Francia tin awé, i koe e enemistad-ai ta motiboe di e medidanan toemar contra Iglesia. Ma asina sorto di acusacion, koe ta haci hende forma un opinion falsoe di comporacion di padernan i koe solamente por sirbi pa trece opinion general den error. no meste keda sin ta rechazar. Té awor padernan a doena prueba di un pacenci i calma, koe hende por jama mas koe ehemplar. Deseando di conserba paz promer koe toer cos, i sigiendo p'sai e direccion asina huiclosa di Soberano-Pontifice, padernan a larga hopi inhusticia contra nan pasa, sin keha. Solamente nan a lamanta nan boz pa defende interesnan di alma, ensenjanza di religion, i exigencia necesarianan di culto: i coe calma i respeto nan a haci esai; solamente nan a pidi husticia i benevolencia. koe gobiernoe di otro forma anteriornan a concede nan semper.

Despues di esinan Cardenal Guibert ta doena di conoce, koe nunca clero a presenté como enemigoe di e institucionnan, koe ta existi. Si República respeta fé i culto di majoria di nacion, no tin, ni den doctrina di Iglesia, ni den su tradicionnan, no tin nada, koe lo por conduci un pader na un sintimentoe di desconfianza ó oposicion contra república.

Mas adilanti e Arzobispo ta nombra un partida di medidanan, koe gobiernoe a toema durante cincoe anja contra Iglesia ó contra Clero Católico. Na anja 1880 nan a coeminza coe sacramentoe di orden eclesiástico-nan, i awor nan kier doena último golpi na culto Católico, sometiendoe seminaristanan, koe meste bira pader, na servicio militar.

Na fin di su carta, Cardenal Gui-

bert ta bisa: "Sigiendo asina, república por haci hopi maloe na religion; ma lo é no logra di mata religion. Iglesia a conoce otro peligro; el a pasa otro tempestad, i ainda é ta biba den coerazon di Francia. Iglesia lo asisti na ceremonia fúnebre di esnan, koe ta contenta nan coe speranza di destruí. Como fin di mi bida largoe no ta muchoe aleuw, mi kier a cubri mi responsabilidad na bista di somehante desgracia, promer koe mi bai doena Dios cuenta di mi direccion. Ma mi no por pone fin na e carta-aki sin manifesta mi speranza, koe Francia lo no larga koe nunca nan kita foi di é fé santoe, koe tabata su forza i su gloria den tempoe anterior; e fé santoe, koe a garantizé promer puestoen toer naciounan."

NEDERLAND.

Van 17 Maart tot 9 April werd het onderwijs-artikel 194 in de Kamer en in de Nederlandsche Pers behandeld. De Katholieken en Anti-revolutionairen hadden hun oischen zoo laag mogelijk gesteld; wat zij vraagden was zoo billijk en bescheiden, dat de liberalen zelf een oogenblik verrast stonden over haar gematigdheid. Zij verlangden toch niets anders, dan dat het Bijzonder Onderwijs, hetwelk den staat sinds jaren schatten gouds uitspaart, voortaan niet meer door de concurrentie der Openbare School zou worden doodgedrukt en de laatste slechts aanvulling zoude zijn waar de krachten van het bijzonder onderwijs te kort schoten. Zij verlangde verder in de grondwet vastgesteld te zien, dat dit bijzonder onderwijs uit openbare middelen zou kunnen worden gesubsidieerd.

Te elfder ure kwam nu de minister Heemskerk nog met een nieuwe redactie van art. 194 de Kamer verrassen; hoewel het zich liet aanzien, dat ook met deze kunstbewerking van de onderwijs-wet de Rechterzijde niet gediend wilde wezen. Woensdag 7 April lichtte Heemskerk de nieuwe Regeerings-redactie toe. De Regeering kon geen der amendementen van de leden overnemen. Zij wilde den gewonen wetgever in de meest algemeene termen vrijheid laten het bijzonder onderwijs te subsidieeren, en voorts de overheid aanvullend doen optreden waar particuliere krachten niet voorzien in zoo algemeen mogelijke verspreiding van goed elementair onderwijs.

De heer Lohman verklaarde namens de rechterzijde zich niet tevreden met de reg.-redactie. Bepaalde erkenning van de vrije school wordt verlangd. De heer Van Houten verdedigde het liberale amendement en bestreed het reg.-voorstel, vooral ook om de schoolgeldheffing.

De heer Van der Kaay lichtte daags daarna het door hem en den heer Van der Loeff voorgesteld amendement toe. De heeren Schaepman en Van Baar bleven nadrukkelijk eischen een vasten waarborg in de Grondwet voor de beginselen der rechterzijde, geen eenzijdige bepalingen maar ook geen bevoorrechtiging. De heer Borge-sius achtte de maat der concessies van de linkerzijde uitgeput; noch het voorstel der regeering, die steeds dichter tot de rechterzijde nadert, noch haar voorstel zijn aannemelijk. Dit betoogde ook de heer De Ranitz. De heeren Van Delden, Gleichman en Van der Sleyden hebben toen nog een amendement voorgesteld om de verplichte schoolgeldheffing uit het regeerings-artikel te lichten.

In de zitting van Vrijdag 9 April werden alle amendementen verworpen.

Het amendement der rechterzijde in haar oorspronkelijke redactie hersteld is verworpen met 43 tegen 42 stemmen.

Het amendement de Beaufort met 64 tegen 22 stemmen.

Het amendement Van der Kaay met 68 tegen 18 stemmen.

Het regeeringsartikel is verworpen met 56 tegen 20 stemmen.

Het wetsontwerp tot wijziging van Hoofdstuk X werd daarop ingetrokken.

De gevolgen van deze parlementaire handelingen lieten zich niet wachten; zooals ons reeds uit vroegere telegraphen is bekend geworden.

De Minister Heemskerk deelde in de Kamer mede, dat, aangezien het besluit omtrent Hoofdstuk X der Grondwet genomen, in verband met de vroegere verklaringen van de rechterzijde, het werk der Grondwets-horziening ernstig gevaar doet loopen, de ministers hun ontslag aan den Koning hadden ingediend, waarop het welnemen des Konings werd ingewacht. Dien ten gevolge zijn de grondwets-ontwerpen voorloopig van de agenda afgevoerd.

Vermelden wij hier nog, hoe er in de Pers van weerszijde hevig en heftig gestreden werd over de vraag: „aan wien de schuld, dat de Regeering op den weg harer grootsche hervormingen thans geheel gestuit en machteloos geworden is?"

„Moesten wij, zoo schreeven de anti-liberalen, dit alles bedaan! over onzen kant laten gaan? Moeten wij volgzzaam onze belastingpenningen blijven opbrengen voor een onderwijs, dat in Nederland een teelt van vrijdenkers kweekt? Moeten wij, die met opoffering van schatten goeds onzen kinderen een godsdienstig onderwijs pogen te verschaffen, behalve onze eigen scholen nog de neutrale Openbare Scholen blijven betalen, die ons een gruwel zijn?"

De liberalen verwijten der Rechterzijde bare onverzoenlijkheid en hardnekkigheid; tegenover geheel het land, ja, tegenover hare kiezers heeft de Rechterzijde zich op onverantwoordelijke wijze vergrepen.

„Gij hadt niet de meerderheid" zullen volgens het Handelsblad die kiezers hun afgevaardigden toevoegen. „Gij hadt niet de meerderheid, en kondt daarom niet aan de andere helft der Kamer de wet voorschrijven."

Deze wonderlijke opmerking beantwoordt het Huisgezin niet malsch: „Maar gij liberalen, hebt gij dan de meerderheid dat gij U verbeeldt, om de wet te kunnen voorschrijven? Dat gij jaren achtereen door allerlei kiesgeknoc, de meerderheid hebt weten uit te maken, en, dank zij de schandelijke kiestabel, u nog op het doode punt handhaaft, — moet dat voor ons een reden zijn, om ons bij voortdurend van u te laten ringeloozen? Gij hebt niet de meerderheid, roept gij ons toe. Welnu, wacht maar; wij zullen ze krijgen in de Kamer, zoo goed als wij ze hebben onder de bevolking, al hebt gij door uw handige kies-district-knipperij die meerderheid steeds weten te vermoffelen. De verkiezingen staan voor de deur: „na Juni zullen we elkander verder spreken!"

„In Godsnaam dan vechten", zucht het Handelsblad, nu de Linkerzijde de vereenigde anti-liberalen niet heeft kunnen klein krijgen. „In Godsnaam dan vechten, en dat in de eerste plaats aan de stembus!"

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, 13 Mei 1886.

Bij Koninklijk besluit van den 7n. Maart dj. N° 19, is de Heer A. D. Jesurun erkend en toegelaten als Consul van Groot-Brittannië en Ierland op Curaçao.

Bij Koninklijk besluit van 27 Maart dj. N° 18 is de Eerste Luitenant W. D. Hübner, van het 8e Regiment Infanterie, voor den tijd van drie jaren gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië. Genoemde Luitenant is bestemd voor den dienst op dit eiland, ter vervanging van den 1n. Luitenant W. J. L. Wymans, die naar Suriname is overgeplaatst.

Ter Gouvernements-Secretarie zijn ter inzage van belangstellenden nedergelegd het "Bericht aan Zeevaardenden", uitgegeven door de Afdeeling Hydrographie van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, N° 5 t/m. 8 en 10 t/m. 15 van 1886.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Naar wij vernemen, is door de WelEerwaarde Missionarissen van Curaçao als hoofdonderwijzer voor R. K. Jongensscholen aldaar aangenomen de heer F. J. A. Van den Donk, onderwijzer aan de parochiale school te Voorburg, en als onderwijzer de heer Chr. Gijzen, onderwijzer der jongensschool van het R. K. parochiaal armbestuur te Rotterdam, en zal waarschijnlijk binnen weinige dagen nog een tweede hoofdonderwijzer worden aangenomen.
[De Tijd.]

— Met blijdschap gewis zullen onze lezers vernemen, dat de WelEerw. Heer G. P. G. M. van Rijn, kapelaan te Delfshaven, zich edelmoedig heeft aangeboden om hier in de missie van Curaçao aan het zieleheil der geloovigen te komen arbeiden.

— De Hoogw. Heer mgr. F. E. C. Kieckens heeft deze week per Oranje Nassau tot herstel zijner gezondheid de reis naar Nederland ondernomen.

NEDERLAND.

Het bezoek van het Koninklijk Gezin aan Amsterdam zou door een verblijf op het Koninklijk-lustslot Het Loo gevolgd worden, alwaar het Hof Maandag 3 Mei werd verwacht.

Het vertrek naar het buitenland, vermoedelijk naar Wildungen, moet bepaald zijn op 15 Mei.

— De beroemde Nederlandsche schrijfster mevr. Bosboom-Toussaint is den 14 April in den ouderdom van bijna 74 jaren te 's Gravenhage overleden.

DEN HAAG, 29 April.— Het ministerie heeft zijn verzoek om ontslag ingetrokken. Als reden hiervan wordt in een telegram aan de "New-Yorker Staats-Zeitung" aangegeven, dat de Kamer zich bereid verklaard had om haar voorstel tot invoering van differentieele rechten in Nederlandsch Oost-Indië te wijzigen.

BUITENLAND.

ROME.— Den 25a April overhandigde v. Schläzer, de Pruisische gezant bij het Vaticaan, aan Zijne Heilicheid Paus Leo namens Keizer Wilhelm een kostbaar gouden kruis met juweelen bezet, als teken van Duitschlands erkentelijkheid voor de goede diensten, welke Zijne Heilicheid door zijn bemiddeling in de Carolinen-quaestie dat Rijk bewezen heeft.

— 28 April. Een Schlesisch blad beweert, dat Prins v. Bismarck onlangs aan Mgr. Kopp van Fulda verklaard heeft, er persoonlijk niets tegen te hebben, dat de religieuze Orden, ja zelfs de Jezuïeten, in Pruisen terugkeerden.

— Op verlangen van de Koningin-regentes van Spanje verrichtte Z. H. de Paus heden de plechtige hulding van Kardinaal Jacobini tot Ridder van het Gulden Vlies. 's Pausen staats-secretaris ontving deze onderscheiding naar aanleiding van zijn medewerking in de Pauselijke Bemiddeling tusschen Duitschland en Spanje.

— 30 April. Z. H. de Paus heeft, in een eigenhandig schrijven aan den Duitschen Keizer, dezen op hoogst vriendschappelijke wijze voor het hem aangeboden gouden kruis zijnen dank betuigd.

PARIJS, 27 April. De abbé Casanova, een Corsicaansche oudheidkundige heeft archieven ontdekt, welke het bewijs leveren dat Christophorus Columbus te Calvi op Corsica geboren is en later te Genua zijn woonplaats gevestigd heeft. (Zie ons vorig nummer). President

Grévy heeft die documenten bestudeerd, en, van hun echtheid overtuigd, heeft hij de overheden van Calvi gemachtigd het 400-jarig jubilé der ontdekking van Amerika als een officieel feestgetij te vieren.

— 29 April. Er wordt uit Rome gemeld, dat de Paus, indien de diplomatieke betrekkingen tusschen China en het Vaticaan zullen tot stand komen en geregeld worden, zeer waarschijnlijk een nuntius van Fransche nationaliteit voor Peking benoemen zal. Zijne Heilicheid wenscht hierdoor te toonen, dat het niet in de bedoeling ligt van het Vaticaan om aan Frankrijk het voorrecht van Beschermers der Katholieke Missiën in China te ontnemen, een voorrecht dat het tot op dit oogenblik nog bezit.

LONDEN, 29 April. De Prins van Wales is weder tot Grootmeester der Vrijmetselaars-Orde in Engeland gekozen.

— Betreffende het Iersche vraagstuk had de telegraaf [tot 7 Mei] niets van ingrijpende betekenis te melden. De tweede lezing van Gladstone's Home-rule Bill in het Parlement is aanstaande; door geheel het Rijk worden vergaderingen belegd waarop soms duizenden personen zich voor of tegen de voorstellen van den premier verklaren. De „National Liberal Federation" van Schotland heeft zich ten gunste van Gladstone's Iersche wetten verklaard.

BERLIJN, 29 April. Graaf Herbert, zoon van Prins von Bismarck, die sedert eenige dagen aan longontsteking op het ziekbed lag, is thans aanmerkelijk beter. Den volgende dag was de zieke geheel buiten gevaar.

— De Duitse regering heeft bepaald, dat bij de aanstaande manoeuvres in den Elzas geen vreemde officieren zullen toegelaten worden. Deze maatregel dient om vooral de Fransche officieren verwijderd te houden.

BRUSSEL, 28 April. Op een vergadering van 800 afgevaardigden der Belgische Vrijmetselaars-loges werden heden de oorzaken van de arbeiders-oproeren nagevorsch. Er zijn besluiten genomen betreffende de uitbreiding van het kiesrecht, dat namelijk moest worden uitgestrekt tot iedereen die lezen en schrijven kan.

— 1 Mei. De Belgische Commissie voor Arbeiders-aangelegenheden heeft heden, onder voorzitterschap van den heer Pirmez, hare beradslagingen begonnen.

WEENEN, 28 April.— Uit verschillende deelen der Monarchie komen berichten van schrikbarende branden. De gemeenten Friedland [2700 inw.], Dobrowlany (400 inw.) Bojanice (335 inw.) Chynow (1913 inw.) zijn geheel afgebrand; bij welke ramp onderscheidene personen omkwamen. De stad Sanok met 5200 inwoners is door het vuur zwaar geteisterd. Te Chynow heeft men een moordenaar-brandstichter op heeterdaad betrapt.

— 1 Mei. In de laatste dagen zijn nog een vijftal andere plaatsen afgebrand.

MADRID, 29 April.— In het Kabinet heerscht groote oneenigheid. De minister van Financiën heeft besloten tot aanzienlijke bezuinigingen op zijn budget. Een ministeriële crisis is onvermijdelijk.

ATHENE, 27 April.— De Grieksche regering zal thans, na een ultimatum der Mogendheden ontvangen te hebben, of eindelijk toe overgaan zich te ontwapenen. De minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de prefecten van gansch het koninkrijk kennis gegeven, dat Griekenland gehoor heeft gegeven aan de wenschen der Mogendheden, die te gelegener tijd de aanspraken der Grieksche natie in overweging zullen nemen.

— 28 April.— Te Athene heerscht groote opschudding. Alle vreemde gezantschappen, met uitzondering van het Russische en het Fransche, worden door troepen bewaakt.

— 29 April.— De vereenigde vloot der Mogendheden zal de Grieksche wateren verlaten.— Den 30a April had de Grieksche regering nog niet alle Mogendheden in kennis gesteld van haar besluit tot demobilisering. In Griekenland kan men nog maar niet overgaan tot een onvoorwaardelijke onderwerping aan het ultimatum der Mogendheden. Prins v. Bismarck heeft voorgesteld onmiddellijk de Grieksche havens te blokkeeren.

— 1 Mei. De Mogendheden hebben Griekenlands antwoord op hun ultimatum afgewezen. [De Grieken wilden zich dan maar met een gedeelte van het betwiste grondgebied—Thessalië—tevreden stellen.— De vloot is tot handelen gereed. Niettemin vreest men, dat het Grieksche leger naar het oorlogsveld zal oprukken; waaruit een kritieke toestand voor Europa zou geboren worden. Tegen Dinsdag 4 Mei verwachtten de Mogendheden een beslissend antwoord van de Grieksche Regeering.

— Tot 7 Mei. Op aandringen van Frankrijk zal Griekenland niet tot het verklaren van den oorlog overgaan.

CONSTANTINOPEL.— Den 30a April heeft de Verhevene Porte den Mogendheden haar dank betuigd voor hun ultimatum aan Griekenland. Alleen een spoedige en onvoorwaardelijke ontwapening van dit land kan de Porte van den eisch tot schadeloosstelling voor de enorme oorlogskosten doen afzien, waartoe de oorlogszuchtige politiek van Griekenland de Verhevene Porte gedwongen heeft.

— De buitengewone gezant van den Sultan aan het hof van St. Petersburg is door den Czaar gedecoreerd.

Verscheidenheden.

Een Statistiek.

Het is soms kluchtig om te zien hoe goed de liberale heeren dagblad-schrijvers op de hoogte zijn, als zij het over katholieke zaken of personen hebben. Zoo durft het Nieuws van den Dag in zijn nummer van 23 Maart jl. met het leukste gezicht van de wereld de volgende opgave debiteeren, die een katholiek maar even behoeft in te zien om ze van voor tot achter als een leugenachtig verzinsel te herkennen:

De Jezuïeten-orde, die nu 350 jaren bestaat, leverde, volgens opgave van den Jezuïeten-generaal, in die drie en een halve eeuw 248 heiligen, 1500 martelaren, 13 Pausen, 60 kardinalen, 4000 aartsbisschoppen en bisschoppen en 6000 schrijvers op. Zij heeft tegenwoordig 2500 zendelingen. Het aantal exemplaren, waarin de door leden der orde uitgegeven werken verspreid worden, bedraagt miljoenen.

Alles in deze opgave is te weinig of te veel; stippen wij alleen aan, dat nooit de pauselijke troon is bestegen geworden door een lid der Jezuïeten-orde, die volgens het Nieuws 13, zegge dertien, Pausen zou hebben opgeleverd. Omtrent de juistheid van het cijfer der aartsbisschoppen en bisschoppen [4000] kan men zich eenigszins een denkbeeld maken, wanneer men weet dat, behalve in de missie-landen, zelden of nooit een pater Jezuïet het bisschoppelijk purper aanvaardt. Het aantal zendelingen is daarentegen weer te weinig, en zoo blijft er van de heele opgave niets anders over dan de onbeschaamdheid van het Nieuws, dat het ding op rekening van den „Jezuïeten-generaal" durft stellen. (Huisgezin).

Niet minder belachelijk maakte zich onlangs het Handelsblad, toen het den Componist Liszt een „abbé in partibus" noemde, — welken tot dusver onbekenden titel de redactie van het Handelsblad hem zeker vereerd heeft. Als merkwaardige bijzonderheid werd verder medegedeeld, dat deze abbé, welke nota-bene niet eens priester is, geen missen meer las maar wel componeerde.

Een Liefdezuster.

Een der zusters van het klooster der H. Ursula te Mayenne bevond zich onlangs met eenigen van haar scholieren buiten de muren van het klooster, toen eensklaps een groote, langharige hond, die alle teekenen van razernij vertoonde, op de kinderen afkwam. Hij wierp zich op dezen, beet naar een er van en liep een ander omver. De Zuster pakte het woedende dier bij de keel en hield het stevig vast, terwijl zij te gelijker tijd uit al haar macht om hulp riep. Twee mannen kwamen op het hulpgeschrei toelopen en maakten het dier met bijlen af. Zij kwamen echter niet vroeg genoeg om te beletten, dat de moedige Zuster op drie plaatsen gebeten werd. Er moet evenwel kans bestaan, dat de heldhaftige vrouw door Paster zal worden gered.

Het Volapuk

van pastoor Schleyer, dat reeds een mededinger had in een andere „wereldtaal," de Pasingua van Steiner, heeft nu een nieuwen concurrent gekregen in een derde wereldtaal van een Italiaansch geleerde de Nalbino [langue universelle].

Als het zoo voortgaat dreigt er een Babylonische spraakverwarring ook in de werelddalen te komen.

De Marsellaïse.

De Marsellaïse, het lied der revolutie, waaruit luide de hartstocht der vrijheid spreekt, die schoone inspiratie van Rouget de l'Isle blijkt nu, volgens de „Portefeuille" gestolen te zijn, noot voor noot, uit.... een Oratorium Esther, lang vóór 1792 geschreven door den kapelmeester van de hoofdkerk te St. Omer, Grison.

Het feit is bewezen door den heer Arthur Loch te Parijs.

Dat hadden de revolutionairen niet gedacht, dat hun geliefkoosd lied van clericalen oorsprong was!

Een Sociaal-democraat.

„Wat?! Ik zou een vijand zijn van kapitaal?—Onzin! Ik ben het maar, zoolang het in andere handen is."

Curaçao, 11 Mei 1886.

Muy Estimado Amigoe Ipi.

Hopi dia mi no a skirbi Ipi, ma no corda na flogidat o indiferencia, mi no a skirbi pasobra mi tabata poco maloe. Mi mester a bai Punda pa celebra anja di un di mi amigoe na i net nos tabatin un calor masjar pisar: den e gangetjanan di Otrabanda solo a kima mucho riba mi cubes, tabata pa bira loco i ora mi a bini casatardi, salafrio a cohé mi; su manecá mi tabatin bon cajentura coe batimentoe di coerazon; i un verkoud duro a cera mi, koe té awor no a cura drechoe ainda.

Mira, Ipi, bo ta kega di frioe; ma pa mi parti mas mihor un bon frioe koe un calor manera nos tabatin aki den un dos-tres seman. Mi Sjon! tabata pa moeri! Benauwd den laria pa bira suf! Teor banda boz tabata gierta i weerlicht tabata corta; Aruba i Bonaire a goza di un bon awa; tambe Westpunt 'di nos Isla, ma for de rest nos a pasa nos pena coe e calor sin niugun recompensa coe awa.

Hendenan di Europa a sufri basta aki; nos Pastoornan no menos, pasobra pa nan tabata juist dianan di trabao grandi, i ma uera mi ta tende, nos Rev. Pastoor Kieckens a haya un poco slag di e calor i meste bai Hoelanda pa su salur; majan lé bai coe vapor Hoelandes. Otro nobo di Punda mi no por doena bo pasobra ta foi dia koe mi no bai aja, except es un dia.

Na coennoe si! mi a keire basta i tin noticia bon i tin noticia maloe di doena. Banda abao e. a. Westpunt, ajá coe ta bai basta ben.

Cosecha tabata boenita. Mas p'arriba coe ta mingua, i foi Sta. Martha aja bai p'a-

BULLETIN

VAN DEN

AMIGOE DI CURAÇAO.

Curaçao, 17 Mei 1886.

Wij hebben onzen Lezers een droevige tijding mede te deelen. Het doorluchtig Hoofd van het Curaçaosch Vicariaat, Monseigneur H. J. A. VAN EWYK, was sedert eenige weken reeds lijdende aan een zenuwziekte, welke ondanks de bekwame en zorgvuldige behandeling van den Heer dr. I. J. Senior in de laatste dagen een bedenkelijke wending heeft genomen. Gisteren morgen, 16 Mei, hield genoemde geneesheer met den Heer dr. J. van Gelder, officier van Gezondheid bij het Garnizoen, een langdurig en ernstig consult waarvan, helaas! de uitslag ons niets minder dan den zeer gevaarlijken toestand van den doorluchtigen lijder met meer zekerheid openbaarde.

De Hoog Eerw. Pater C. Reijnen, vicarius der eerw. Paters Dominicanen, aan wien Monseigneur reeds de administratie van het Vicariaat had opgedragen, vervulde toen den treurigen plicht om Z. D. Hoogwaardigheid van het ernstige zijner ziekte in kennis te stellen, waarop Monseigneur met de grootste kalmte onmiddellijk de laatste genademiddelen der H. Kerk wenschte te ontvangen.

's Middags om drie uren waren in de kapel der eerw. Zusters de geheele Seculiere en Reguliere geestelijkheid van Otrabanda en Pietermaai alsmede de Hoog Edl. Gestr. Heer J. P. Smeele en de Wel Edl. Heer B. H. J. Huyke voor het altaar vereenigd, en togen voorts in processie met het H. Sacrament naar de bisschoppelijke woning. De H. Bediening werd verricht door den Hoog Eerw. Vicarius, en wel geheel volgens de treffende plechtigheden van het ritueel der Bisschoppen. Vóór het toedienen van het H. Oliesel sprak zijn Hoog Eerwaarde namens den geheelen Clergé een aandoenlijk woord van dankbaarheid en bemoediging tot den doorluchtigen Prelaat, hetwelk door dezen met vaderlijke goedheid en hartelijkheid werd beantwoord. Op het einde dezer zielroerende plech-

tigheid, welke omstreeks half vijf uren was afgelopen, schonk Monseigneur aan elk der aanwezigen en aan alle geloovigen van het Vicariaat Zijn Bisschoppelijken Zegen.

Inmiddels waren ook van de buiten-parochiën Sta. Rosa en Sta. Maria de Eerw. Paters Missionarissen ijlings naar het ziekbed van hun hoogvereerden Bisschop komen toesnellen, om diens vaderlijken zegen wellicht voor het laatst te ontvangen en Hem met hun vertroosting en gebeden bij te staan.

Moge de barmhartige God uit kracht van het H. Sacrament des Oliesels en bewogen door de talrijke en vurige beden, welke thans allerwegen voor het behoud van het dierbaar leven van onzen doorluchtigen Prelaat en Vader hemelwaarts stijgen, den zwaren slag, die ons Katholieken dreigt, genadig afwenden, en onze droefheid in vreugde veranderen.

In den afgelopen nacht en tot heden middag is er wel geen verandering in den toestand van Monseigneur gekomen, maar zijne voortdurende kalmte en een rustige slaap brachten toch eenige verkwikking aan. Ook had Z. D. Hoogwaardigheid nog het geluk dezen ochtend de H. Communie te ontvangen.

Curaçao, 17 Mei 1886.

Nos tin di doena nos Lezadornan un tristoe nolo. Monseign. H. J. A. VAN EWYK Vicario Ap. di Vicariato di Curaçao, tabata sufri algun seman caba di un enfermedad di nerve koe den ultimo dianan, no obstante di bon cuidado di docter I. J. Senior, a bira mas serio. Ajera mainta, dia 16 di Mei, Docter Senior i dr. J. van Gelder, docter di Garnizoen, a tene un consulto, i resultado tabata koe es Señores a haja koe Monseigneur VAN EWYK tabata hajé den un estado peligroso. Muy Rev. Padre Reynen Vicario di Rev. Padre Dominicanon, koe tabata encargar caba coe administracion di Vicariato, a cumpli

anto coe un deber tristoe di spierta Su Illust. Señor di peligro di su enfermedad, i Monseigneur a pidi coe di mas grandi conformidad ultimo S. Sacramentoe di Iglesia.

Na tres ora di trasmerdia henter Clero di Otrabanda i di Pietermaai, i tambe Mr. Smeele i Señor B. Huyke a reuni dilanti di altar di Kapel di Rev. Socurnan i a hiba Santísimo Sacramentoe na manera di procesion na cas di su Ilustrísimo. Muy Rev. Padre Vicario a haci es funcion santa conforme coe Ritual episcopal.

Promer koe a doena Monseigneur S. Oleo, Padre Vicario a gradici Monseigneur den nomber di henter Clero pa toer su crida lo paternal, koe Su Illus. a moestra na Clero i hinter pueblo confiar na su Jurisdiccion, durante di tempoe di su administracion, koe inspira su Ilustrísimo confianza den bondad di Dios. Su Ilustrísimo a responde i papia manera un Tata por papia coe su Jioenan. Na fin di Solemnidad tristoe, koe a caba na mitar di cinco ora, Monseigneur a doena na toer koe tabata presente i na toer pueblo di su Vicariato su bendicion episcopal.

Solemnidad no a caba, koe Rev. Padernan di Santa Maria i di Santa Rosa a jega pa bisita Monseigneur pa pidi podesar su último bendicion i pa asisti Su Ilustrísimo coe nan oracion. Dios misericordioso doena koe pa gracia i forza di Extrema Uncion, pa Oracion, koe Cristiannan a haci mees atardi den diferente Iglesia, libra nos di un pierda tan tristoe, i troca tristeza, koe ta menaza nos, den legria. Den di anochi pasar té awor Su Ilustrísimo a keda na mees estado, apesar koe Su Ilustrísimo tabata poco mas calmo pa poco sosiegoe koe Su Ilustrísimo a haja.

Awe mainta Su Ilustrísimo tabatin fortuna di ricibi trobe S. Comunión.

BULLETIN

VAN DEN

AMIGOE DI CURACAO.

Curaçao, 19 Mei 1886.

Wat wij vreesden is geschied; en, helaas! buiten alle verwachting spoedig en haast plotseling. In den nacht van Dinsdag 18 Mei, 10 minuten over half één, gaf Z. D. Hoogwaardigheid Monseigneur VAN EWYK uitgeput door een hevigen aanval van hartbeklemming zijnen geest in de handen van den Schepper weder. Tijdig waren de geestelijken van Otrobanda en Pietermaai in den laten avond en des middernachts aan het sterfbed vergaderd; de teederste zorgen vermochten het dierbaar leven niet te redden, en te midden van alle vertroosting en onzer Heilige Godsdienst ging de ziel van onzen waardigen Opperpriester en Vader zacht en kalm tot het andere leven over. De droefheid en ontsteltenis der katholieke geloovigen en de rouwvolle deelneming van de overige Curaçaosche Ingezetenen was groot en algemeen.— Eenige oogenblikken nadat de eerste gebeden voor de zielerust des doorluchtigen Prelaats gestort waren, werd in tegenwoordigheid van den geheelen Clergé dezer plaats een acte voorgelezen, waaruit bleek dat overeenkomstig de Kanonieke Voorschriften onzer Kerk de Zeer Eerw. Pater C. Reynen, Vicaris-Provinciaal der Eerw. Paters Predikheeren alhier, belast werd met het Bestuur van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao tot den tijd waarop door den Apostolischen Stoel in de ontstane Vacature zal voorzien zijn.— Omstreeks half negen waren de geestelijkheid, talrijke geloovigen en vele belangstellenden in de zaal der bisschoppelijke woning rond het praalbed van den overledene vereenigd; en na afloop der plechtige Vigilie met Laudén werd het stoffelijk overschot kerkwaarts gedragen en aldaar op een katafalk voor de geloovigen tentoongesteld. Onmiddellijk daarna celebreerde de Hoogwaardige Pater C. Reynen, tijdelijke Administrator van het Vicariaat, een plechtige uitvaart voor de zielerust van Monseigneur. Zijn Hoogwaardigheid werd daarbij geassisteerd door den Zeer Eerw. Heer C. Blommerde, pastoor der Sant-Anna-kerk, en de Wel-Eerw. Paters G. Willemsen en P. Cremer. De lithurgische zangen werden uitgevoerd door

de Eerw. Paters A. Frie, J. Onderwater en F. Helling. Nog waren tegenwoordig aan den voet des Altaars: de Z. Eerw. Heeren mgr. M. A. Baralt, C. J. Schermer en V. Jansen alsmede de Z. E. Pater H. v. d. Heiligenberg en de Eerw. Broeders Josephus en Augustinus.

Op het einde der Heilige Mis besteege de Z. E. Pastoor der St. Anna-kerk den kansel. Voor een ontelbare menigte toehoorders die het kerkgebouw en den koraal der Pastorie vulden, sprak de redenaar een hartroerend woord van hulde voor den overleden Prelaat: wiens verscheiden diepgevoeld wordt door geestelijkheid en geloovigen; wiens priesterlijke en religieuze deugden, wiens liefde voor Curaçao, wiens ijver voor 's Heeren Huis en den verderen bloei van ons H. Katholiek Geloof in deze Kolonie: zoovele aanspraken voor Hem zijn op de dankbare nagedachtenis van Curaçao's Katholieken, en op de hulp hunner vurige gebeden voor zijne eeuwige zielerust.

Den geheelen dag kwamen de geloovigen in grooten getale aan den voet der katafalk neerknien om van hun liefde en dankbaarheid jegens den doorluchtigen Overledene te doen blijken. 's Middags ten 5 ure waren alle stadsgedeelten van Curaçao bijna leeggestroomd van bewoners, die in of rond de St. Anna-kerk verzamelden.— Op dat uur zou de plechtige begrafenis plaats hebben. Indrukwekkend waren de gebeden en plechtigheden der vijf Absoluties, welke door de Z. Eerw. Heeren H. v. d. Heiligenberg, C. J. Schermer, mgr. M. A. Baralt, C. Blommerde en den Hoogw. Administrator C. Reynen werden uitgesproken; en toen de geheele priesterschap smeekend haar laatste *Requiescat in pace* had ten hemel gezonden, ging de met paars fluweel bekleede lijkstaf gesloten worden: staf en mijter en stola werden daarop nedergelegd. Daarna vormden zich de uitgenoodigden ter begrafenis plechtstatig tot een lange en breede rij, waarin opgemerkt werden:

1° De Hoogwaardige Administrator van het Vicariaat vergezeld van den Adjutant, van

Zijne Excellentie den Heer Gouverneur, den WelEd. Gestr. Heer A. J. C. Krafft ien. Luitenant bij de Stedelijke Schutterij, alsmede van den HoogEdl. Gestr. Heer A. Boomgaart, Kapitein-Commandant van het Garnizoen.

2° De Zeer Eerwaarde Heeren C. Blommerde, mgr. M. A. Baralt, C. J. Schermer en de overige R. K. Geestelijken.

3° De Heeren Leden van de School-commissie.

4° De HoogEdl. Gestr. Heeren J. H. Schotborgh, Majoor-Commandant van de Stedelijke Schutterij en Officieren.

5° De HoogEdl. Gestr. Heer mr. Sol, C. Henriquez, President van het Hof en eenigen van Deszelfs Leden.

6° De EdelAchtb. Heeren van den Kolonialen Raad.

7° Het Corps Consulaire.

8° De WelEdl. Heeren Leden van het Zangkoor.

Voorts volgden een afzienbare schare ook van de meest aanzienlijke standen onzer Curaçaosche maatschappij: zoodat men hier terecht aan een openbare en algemeene hulde denken mag, welke den doorluchtigen Prelaat uit vriendschap, hoogachting en dankbaarheid na zijn verscheiden is bewezen geworden.

Op de begraafplaats aangekomen, werd de lijkstaf—gedragen door Heeren Leden van het R. K. Armbestuur en van het Collegie Collectanten, terwijl de HoogEdl. Gestr. Heer mr. P. J. Smeele; de Edl. Achtb. Heer W. Henriquez, Consul van Spanje; de Zeer Gel. Heer dr. I. J. Senior en de WelEdl. Heer B. H. J. Huyke bij het rouwkleed fungeerden—door den Hoogw. Administrator en Heeren Geestelijken in processie grafwaarts geleid. Hier weerklonken de laatste Kerkelijke gebeden voor den beminden Bisschop, wiens aandenken gezegend zal blijven tot bij het verste nageslacht, en wiens edele ziel thans het loon der Zaligen moge ontvangen hebben.

Zoodra de grafkelder gesloten was, kon de Hoogw. Administrator van het Vicariaat niet nalaten tot de anafzienbare menigte, die het graf des Overledenen omringde, zijn hartelijken dank te betuigen voor de eer aan wijlen Monseigneur bewezen.— Namens

Zijne Hoogwaardigheid en de geheele R. K. Geestelijkheid van dit Vicariaat herhalen wij hier die woorden, en zij de oprechtste en innigste dank gebracht aan allen, die zoowel in de bisschoppelijke woning en in de Saint-Anna-kerk als later op dien dag, bij de plechtige begrafenis, van hun hulpvaardigheid en deelneming op zoo treffende wijze hebben doen blijken. Bijzonderlijk ontvange dien dank onze Hoog Edl. Gestr. Heer Gouverneur, op wiens beschikking de Kapel van het Garnizoen Zondag avond jl. hare uitvoering staakte toen Zijn Excelentie de kennisgeving betreffende Monseigneur's bedenkelijken gezondheidstoestand ontvangen had, en op wiens order de vlag van het Gouvernements-Huis halfstok geheschen werd, nadat Hem de treurige tijding van het overlijden bekend was geworden.

Z. D. Hoogwaardigheid Monseigneur HENRICUS JOSEPHUS ALEXIUS VAN EWYK is geboren in den jare 1827 den 19 Juli: sedert 15 jaren, 10 maanden en 9 dagen bestuurde hij, tot ons aller dankbaarheid, het Apostolisch Vicariaat van Curaçao,

Curaçao, 19 Mei 1886.

Lo ké nos tabata teme a sosode; i ¡ay! muchoe mas liher koe nos a spera. Dia Martis anochi, 18 di Mei, pa banda di mitar di un ora, Su Ilustrísimo Mgr. VAN EWYK a entrega su alma na Creador. Mei-anochi toer padernan di Otro-banda i di Pietermaai tabata na tempoe reunir na e cama di agonía; toer nan cuidaonan no por a salba bida preciosa di nos digno Prelado i Tata, i fortificar coe toer consuelonan di nos Santa Religion i coe calma, alma di Mgr. VAN EWYK a pasa na otro bida.— Tristeza di creyente catolicanan i participacion, koe otro jioenan di Curaçao a toema den nos pena, tabata grandi i general. Algun momentoe despues di reza promer oracionnan pa descanso di alma di nos ilustrísimo Prelado, tabata habir na presencia di henter Clero un acta, den cual segun Prescripcion Canónigonan di Iglesia, tabata decidir, koe Muy Rev. Pader C. Reijnen, Vicario-Provincial di Pader Predicadornan, lo keda encargar coe direccion di Vicariato Apostólico di Curaçao té ora Santa Silja nombra un Obispo pa Curaçao.— Pa banda di ocho ora i mei sala di habitacion di Obispo, na oenda su morto tabata para, tabata ocupar coe toer padernan, un número grandi di creyente i hopi otro hende, koe kier a moestranan aprecio na e respectable Difuntoe. Despues di rezamentoe di Vigilia solemne e caha koe tabata contene precioso resto di Su

Ilma. tabata cargar na mano i hibar den Misa di Santa Ana, i exponer riba un catafalco na bista di creyentenan. E mees ora Muy Reverendo Pader Vicario C. Reijnen, Administrador temporal di nos Vicariato, a celebra un misa solemne pa descanso di alma di Monseigneur, asistir pa Muy Rev. Pastoor C. Blommerde, i Rev. Padernan G. Willems i P. Cremer, mientras koe Rev. Padernan A. Frie, J. Onderwater i F. Helling tabata canta oracion fúnebre. Na pia di altar tabata reunir també Mgr. Baralt, Muy Rev. Pastoor J. C. Schermer i V. Jansen, i tambe Muy Rev. Pader H. v. d. Heiligenberg i Rev. Broedernan Josephus i Augustinus.

Despues di Sacrificio di Misa Muy Rev. Pastoor Blommerde a subi preekstoel i, na presencia di un cantidad innumerable di hende koe a jena misa di Santa Ana i plaza di misa, el a papia algun palabra riba e Prelado difuntoe: kende su separacion Clero i toer catolica ta sinti profundamente; kende su virtudnan di pader i religioso, kende su amor pa Curaçao, kende su zelo pa gloria di Santa Fé católica den e Colonia-aki, ta pa Mgr. VAN EWYK asina tantoe derechoe koe E tin riba un recuerdo grato di Catolicanan di Curaçao, i riba nan pidimentoe fervoroso pa E gana sosiegoe eternoe.

Henter e dia-ai un multitud di Catolica tabata bini den misa, bin hinca nan roedia dilanti di e catafalco pa moestra nan amor i gratitud na e ilustrísimo Difuntoe. Pa cinco ora di tra-merdia casi henter pueblo di stad di Curaçao tabata reunir den misa di Santa Ana i rond di misa. Na e ora-ai entierro lo a sosode. Oracion i solemnidadnan di e cincoe Absolucionnan, koe Muy Rev. Pastoor H. v. d. Heiligenberg, J. C. Schermer, Mgr. M. A. Baralt, C. Blommerde i Muy Rev. Administrador C. Reijnen a doena na e momentoe-ai, tabata berdaderamente impresionable; i ora coro di Padernan a eleva na cielo nan último *Requiescat in pace*, caha a worde cerrar i nan a pone riba dié Mgr. su baston, mitra i stola. Ora morto tabata sali, toer hende koe tabata conbida na entierro, a forma nan na un hilera largoe i hanchoe tras di caha, na oenda a sigi:

1º Muy Rev. Administrador di Vicariato acompañar di Senjor A. J. C. Krafft, 1ste Luitenant di Schutterij i Ayudante di Su Ex. Senjor Gobernador i Senjor A. Boomgaart, Comandant di Garnizoen.

2º Muy Rev. Senjores C. Blommerde, M. A. Baralt, J. C. Schermer i otro padernan.

3º Senjores miembronan di Schoolcommissie.

4º Senjor J. H. Schotborgh Majoor-Comandant di Schutterij i su Oficialnan.

5º Senjor Mr. Sol C. Henriquez, President di Hof i algun miembro di e corporacion-ai.

6º Senjores Miembronan di Koloniale Raad.

7º Senjores Miembronan di coro di canto na Santa Ana.

8º Señores Cónsulnan.

Despues a sigi un número incalculable di particular, den cual hende por a nota tambe toer personas mas notable di sociedad di Curaçao: asina koe nos por papia aki coe razon aito di un homenaje público i general moestran na nos ilustrísimo Prelado, pa amistad, pa aprecio i pa gratitud.

Foi misa té na cementerio Senjores miembronan di Armbestuur i di Colegio di Colectantnan a hiba caha di morto cargar, mientras koe Senjor Mr. J. P. Smeele, Senjor W. Henriquez, Cónsul di Spanja, Senjor B. H. J. Huyke i Senjor Docter I. J. Senior a funciona como *sleepdrager*. Ora a jega den Santa Ana, Muy Rev. Administrador di Vicariato i otro padernan a bin acompañar morto té na kelder. Aki atrobé nan a reza último oracion eclesiásticonan pa nos Obispo stimar, kende su recuerdo lo keda liba semper cerca nos, i kende su alma, Dios doena! lo a ricibi caba premio di hustoenan.

Asina koe kelder tabata cerar, Muy Rev. Administrador di Vicariato no por a larga di manifesta su gratitud na e multitud, koe tabata den cementerio, pa e honor moestran na difuntoe Monseigneur. — Na number di Muy Rev. Administrador i di henter clero di e Vicariato-aki nos ta repeti e palabranan-ai i nos ta presenta nos sintimentoenan di gratitud di mas sincero i di mas íntimo na toer esnan, koe, tantoe na habitacion di Obispo i henter dia den misa, como atardi na e entierro, a doena testimonio di nan benevolencia i di nan participacion den nos sufrimentoe. E gratitud-ai sea particularmente aceptar pa Su Excelencia Senjor Gobernador, koe a manda suspende muziek den forti Dia Domingoe pasar, asina koe noticia di gravedad di Monseigneur su enfermedad a jega na su conocementoe, i koe a doena orden pa hiza bandera di Gouvernementshuis halfstok, ora El a ricibi e noticia tristoe di morto.

Su Ilustrísimo Monseigneur HENRICUS JOSEPHUS ALEXIUS VAN EWYK a nace dia 19 di Juli di 1827: durante 15 anja, 10 luna i 9 dia el a dirigi Vicariato Apostólico di Curaçao haciendo é donjo di nos gratitud.